VIQUIPÈDIA

Moes

Els **moes** (Dinornithidae) són una família extinta d'ocells paleògnades de l'ordre **Dinornithiformes**.[1] Eren ocells no voladors que habitaven a Nova Zelanda. Se'n coneixen deu espècies de diferents grandàries, des dels petits *Eurayapteryx curtus*, de la grandària d'un gall, fins als moes gegants (*Dinornis*), que feien prop de 3 metres d'altura i pesaven uns 250 kg.[2]

Moes

Dinornithiformes

Moes atacats per un *Harpagornis moorei*.

Estat de conservació

Extint (*ca*. 1500)

Taxonomia

Super-regne	Eukaryota
Regne	Animalia
Subregne	Bilateria
Fílum	Chordata
Classe	Aves
Ordre	**Dinornithiformes** BONAPARTE, 1853

Gèneres

- *Anomalopteryx*
- *Euryapteryx*
- *Megalapteryx*
- *Dinornis*
- *Emeus*
- *Pachyornis*

Distribució

Endèmic de	Nova Zelanda

Història i extinció

Els moes es van extingir al voltant de l'any 1500, poc després que els primers caçadors maoris arribessin a les illes; aleshores la seva població era de 58 000 exemplars.[3] No obstant això, alguns opinen que van existir petits grups de moes fins a la fi del segle XVIII o inicis del XIX. De fet, s'explica algun albirament per part de mariners a les ordres de James Cook, i crida l'atenció l'estat de conservació d'algunes plomes d'aquests ocells. Sigui com sigui, abans de l'arribada dels maoris el nombre de moes havia disminuït considerablement en l'últim milió d'anys, causat per tres factors: en primer lloc, els períodes glacials, en els quals gairebé tota l'Illa Sud fou ocupada pel gel; posteriorment, la disminució dels espais coberts de tussok, substituïts per selves i boscos densos a causa de l'augment gradual de la temperatura i la humitat; i, en tercer lloc, l'amenaça de les àguiles d'Haast (*Harpagornis moorei*), els majors ocells de presa coneguts, avui també extints. Els moes, a diferència d'altres ratites, com l'estruç, l'emú, el casuari o el nyandú, durant l'evolució havien perdut completament les ales, tal com va ocórrer amb els kiwis, que hi estaven emparentats, però llunyanament.

Un moa gegant (*Dinornis robustus*) aconseguia molt tardanament la maduresa reproductiva: als deu anys. Aquesta demora va facilitar-ne l'extinció, ja que no es va donar una taxa de reposició prou gran davant el ritme amb el qual eren caçats pels maoris. Els moes s'alimentaven de llavors, fruita, herba i fins i tot branques.

En maori el terme moa fa referència tant al singular com al plural.

Referències

1. Livezey, Bradley C. i Zusi, Richard L. (2007): Higher-order phylogeny of modern birds (Theropoda, Aves: Neornithes) based on comparative anatomy. II. Analysis and discussion. Zoological Journal of the Linnean Society 149 (1), 1–95. (http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/fulltext/118484502/PDFSTART)
2. Bunce, M.; Worthy, T. H.; Phillips, M. J.; Holdaway, R. N.; Willerslev, E.; Haile, J.; Shapiro, B.; Scofield, R. P. «The evolutionary history of the extinct ratite moa and New Zealand Neogene paleogeography». *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 106, 49, 2009, pàg. 20646. DOI: 10.1073/pnas.0906660106 (https://dx.doi.org/10.1073%2Fpnas.0906660106).
3. Perry, George L.W.; Wheeler, Andrew B.; Wood, Jamie R.; Wilmshurst, Janet M. «A high-precision chronology for the rapid extinction of New Zealand moa (Aves, Dinornithiformes) (http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0277379114003734)». *Quaternary Science Reviews*, 01-12-2014. DOI: 10.1016/j.quascirev.2014.09.025 (https://dx.doi.org/10.1016%2Fj.quascirev.2014.09.025).

Enllaços externs

- Moa Central (http://web.archive.org/web/http://www.duke.edu/~mrd6/moa/) **(anglès)**

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Moes***

Podeu veure l'**entrada corresponent** a aquest tàxon, clade o naturalista dins el projecte Wikispecies.

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Moes&oldid=23731562»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 4 juny 2020 a les 10:03.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.